

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ NỘI VỤ

HỌC VIỆN HÀNH CHÍNH QUỐC GIA

NGUYỄN KIM TUYỀN

**PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CÁC CƠ QUAN
QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC NGÀNH MÔI TRƯỜNG VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN LÝ CÔNG

HÀ NỘI, 2018

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ NỘI VỤ

HỌC VIỆN HÀNH CHÍNH QUỐC GIA

NGUYỄN KIM TUYỀN

**PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CÁC CƠ QUAN
QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC NGÀNH MÔI TRƯỜNG VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Quản lý công

Mã số: 62 34 04 03

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN LÝ CÔNG

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

1. PGS.TS. Lê Thị Vân Hạnh

2. TS. Hoàng Mai

HÀ NỘI, 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan:

Những nội dung trong bản luận án này là công trình nghiên cứu khoa học, độc lập của tôi dưới sự hướng dẫn trực tiếp của PGS.TS. Lê Thị Vân Hạnh và TS. Hoàng Mai.

Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

Nghiên cứu sinh

Nguyễn Kim Tuyền

LỜI CẢM ƠN

Nghiên cứu sinh xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới các thầy giáo, cô giáo Học viện Hành chính Quốc gia đã giảng dạy và tận tình truyền đạt những nội dung, chuyên đề nghiên cứu rất bổ ích và chuyên sâu về quản lý công, giúp nghiên cứu sinh tiếp thu được nhiều kiến thức để nghiên cứu, học hỏi và áp dụng cho quá trình công tác và thực thi công vụ trong cơ quan.

Nghiên cứu sinh chân thành cảm ơn PGS.TS. Lê Thị Vân Hạnh và TS. Hoàng Mai đã định hướng và tận tình giúp đỡ nghiên cứu sinh trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thiện luận án. Nghiên cứu sinh chân thành cảm ơn các thầy, cô Khoa Sau đại học, Khoa Tổ chức và Quản lý nhân sự và các khoa liên quan thuộc Học viện Hành chính Quốc gia, Tổng cục Môi trường, Bộ Tài nguyên và Môi trường và các anh, chị, bạn bè đồng nghiệp đã động viên giúp đỡ, đóng góp ý kiến, cung cấp tài liệu tạo điều kiện tốt nhất để nghiên cứu sinh hoàn thành luận án.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong quá trình nghiên cứu, song luận án khó tránh khỏi những thiếu sót, nghiên cứu sinh mong nhận được những ý kiến đóng góp quý báu của các nhà khoa học, các thầy giáo, cô giáo Học viện Hành chính Quốc gia, các nhà khoa học và các anh, chị, em, bạn bè đồng nghiệp trong và ngoài ngành môi trường để luận án được hoàn thiện hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	1
LỜI CẢM ƠN.....	2
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	13
1.1. Các công trình nghiên cứu về phát triển nguồn nhân lực	14
1.2. Các công trình nghiên cứu về phát triển nguồn nhân lực ngành môi trường.....	20
1.3. Những vấn đề đặt ra và hướng nghiên cứu	24
TIỂU KẾT CHƯƠNG 1	26
Chương 2: CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CÁC CƠ QUAN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC NGÀNH MÔI TRƯỜNG VIỆT NAM.....	27
2.1. Các khái niệm cơ bản	27
2.1.1. Nguồn nhân lực	27
2.1.2. Phát triển nguồn nhân lực	30
2.1.3. Phát triển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường Việt Nam.....	34
2.2. Vai trò của nguồn nhân lực và phát triển nguồn nhân lực	35
2.2.1. Vai trò của nguồn nhân lực.....	35
2.2.2. Vai trò của phát triển nguồn nhân lực.....	36
2.3. Nội dung phát triển nguồn nhân lực.....	37
2.3.1. Phát triển nguồn nhân lực qua đào tạo, bồi dưỡng	40
2.3.2. Phát triển nguồn nhân lực thông qua tuyển dụng.....	44
2.3.3. Phát triển nguồn nhân lực thông qua công tác quy hoạch.....	45

2.3.4. Phát triển nguồn nhân lực thông qua công tác đánh giá	46
2.3.5. Phát triển nguồn nhân lực thông qua công tác bổ nhiệm.....	46
2.3.6. Phát triển nguồn nhân lực thông qua công tác luân chuyển.....	47
2.3.7. Phát triển nguồn nhân lực thông qua công tác thu hút, đãi ngộ	48
2.4. Những yếu tố ảnh hưởng đến phát triển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường.....	49
2.4.1. Những yếu tố bên trong.....	49
2.4.2. Những yếu tố bên ngoài	51
2.5. Kinh nghiệm của một số nước trong việc phát triển nguồn nhân lực ngành môi trường	53
2.5.1. Phát triển nguồn nhân lực ngành môi trường qua đào tạo, bồi dưỡng	53
2.5.2. Phát triển nguồn nhân lực ngành môi trường qua tuyển dụng, sử dụng	56
2.5.3. Bài học kinh nghiệm phát triển nguồn nhân lực ngành môi trường cho Việt Nam.....	57
TIỂU KẾT CHƯƠNG 2.....	58
Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CÁC CƠ QUAN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC NGÀNH MÔI TRƯỜNG VIỆT NAM.....	60
3.1. Thực trạng nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường Việt Nam	60
3.1.1. Khái quát tình hình phát triển và cơ cấu tổ chức bộ máy của các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	60
3.1.2. Phân tích thực trạng nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	64
3.2. Phân tích thực trạng phát triển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường Việt Nam.....	75
3.2.1. Công tác đào tạo, bồi dưỡng phát triển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	75

3.2.2. Công tác tuyển dụng nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	85
3.2.3. Công tác quy hoạch nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	88
3.2.4. Công tác đánh giá nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	90
3.2.5. Công tác bổ nhiệm nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	93
3.2.6. Công tác luân chuyển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	96
3.2.7. Chế độ thu hút, đãi ngộ nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường.....	100
3.3. Đánh giá thực trạng phát triển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường Việt Nam.....	108
3.3.1. Những kết quả đạt được.....	108
3.3.2. Những hạn chế, bất cập	112
3.3.3. Nguyên nhân của hạn chế.....	114
TIÊU KẾT CHƯƠNG 3.....	121
Chương 4: QUAN ĐIỂM, GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC CÁC CƠ QUAN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC NGÀNH MÔI TRƯỜNG ĐẾN NĂM 2020 VÀ TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2030	123
4.1. Nhu cầu phát triển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	123
4.1.1. Nhu cầu về số lượng nguồn nhân lực quản lý nhà nước ngành môi trường đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030.....	125
4.1.2. Nhu cầu về trình độ của nguồn nhân lực QLNN ngành môi trường đến năm 2020 và năm 2030.	125

4.1.3. <i>Nhu cầu về đào tạo, bồi dưỡng cho nguồn nhân lực quản lý nhà nước ngành môi trường đến năm 2020 và đến năm 2030</i>	126
4.2. Quan điểm và định hướng phát triển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường.....	132
4.2.1. <i>Quan điểm và định hướng của Đảng</i>	132
4.2.2. <i>Quan điểm của luận án về phát triển nguồn nhân lực cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường</i>	134
4.3. Một số giải pháp phát triển nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường Việt Nam.....	135
4.3.1. <i>Nhóm giải pháp chung</i>	135
4.3.2. <i>Nhóm giải pháp về đào tạo, bồi dưỡng</i>	137
4.3.3. <i>Nhóm giải pháp về tuyển dụng, sử dụng nguồn nhân lực</i>	141
4.3.4. <i>Nhóm giải pháp khác</i>	148
TIÊU KẾT CHƯƠNG 4.....	150
NHỮNG CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ	156
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	157

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BVMT	Bảo vệ môi trường
CNH	Công nghiệp hoá
CTQG	Chương trình Quốc gia
ĐTBD	Đào tạo, bồi dưỡng
HDH	Hiện đại hoá
HVCTQGHCM	Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh
HVHCQG	Học viện Hành chính Quốc gia
KHXH	Khoa học xã hội
NXB	Nhà xuất bản
NNL	Nguồn nhân lực
NNLCLC	Nguồn nhân lực chất lượng cao
PTNNL	Phát triển nguồn nhân lực
PGS.TS	Phó Giáo sư, Tiến sĩ
QLNN	Quản lý nhà nước
TN&MT	Tài nguyên và Môi trường
XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Số lượng nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường	65
Biểu đồ 3.2: Độ tuổi của nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường Việt Nam	66
Biểu đồ 3.3: Trình độ đào tạo của nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước môi trường ở Trung ương	68
Biểu đồ 3.4: Trình độ đào tạo của nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường cấp tỉnh.....	68
Biểu đồ 3.5: Trình độ đào tạo của nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường cấp huyện	69
Biểu đồ 3.6: Chuyên ngành đào tạo nguồn nhân lực các cơ quan quản lý nhà nước ngành môi trường Việt Nam.....	70
Biểu đồ 3.7: Trình độ lý luận chính trị ở Trung ương	72
Biểu đồ 3.8: Trình độ lý luận chính trị ở cấp tỉnh	73
Biểu đồ 3.9: Trình độ lý luận chính trị ở cấp huyện.....	73
Biểu đồ 3.10: Trình độ quản lý hành chính nhà nước	74
Biểu đồ 3.11: Số liệu đào tạo dài hạn nâng cao trình độ chuyên môn	78
Biểu đồ 3.12: Kết quả công tác đào tạo, bồi dưỡng ngắn hạn hàng năm	80
Biểu đồ 3.13: Kết quả đào tạo, bồi dưỡng ngắn hạn ở nước ngoài.....	80
Biểu đồ 3.14: Kết quả đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị.....	81
Biểu đồ 3.15: Kết quả bồi dưỡng kiến thức quản lý hành chính nhà nước	83
Biểu đồ 3.16: Kết quả tuyển dụng NNL của ngành môi trường giai đoạn 2011-2015	87
Biểu đồ 3.17: Kết quả quy hoạch cán bộ lãnh đạo, quản lý.....	89
Biểu đồ 3.19: Kết quả đánh giá NNL ở cấp tỉnh giai đoạn 2011-2015.....	92